

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. ומכולן מוכרין להן חבילה וכמה חבילה פירש ר' יהודה בן בתירא אין חבילה פחותה משלשה מנין ... אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא מפקדינן.....1
- ב. עובד כוכבים שעשה משתה לבנו אינו אסור אלא אותו היום ואותו האיש בלבד אותו היום ואותו האיש מיהא אסור.....3
- ג. תרנגול לבן קטוע למי מהו למכור לו ... איערומי קא מערים ... תרנגול לבן למי ויהבו ליה שחור ושקל ויהבו ליה אדום ושקל מהו למכור לו ... איערומי קא מערים תיקו 3
- ד. מקום שנהגו למכור בהמה דקה לעובדי כוכבים מוכרין מקום שנהגו שלא למכור אין מוכרין ובכל מקום אין מוכרין להם בהמה גסה עגלים וסייחים שלמין ושבורין ר' יהודה מתיר בשבורה ובן בתירא מתיר בסוס.....4

דף יד.

א. ומכולן מוכרין להן חבילה וכמה חבילה פירש ר' יהודה בן בתירא אין חבילה פחותה משלשה מנין ... אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא מפקדינן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

כבר התבאר לעיל דף יג: שאף¹ המכשיל גוי² בעבירה שהוא מצווה בה עובר על לאו שנאמר (ויקרא יט פסוק יד) וְלִפְנֵי עֹר לֹא תִתֵּן מִכָּשָׁל³.

לפיכך דברים⁴ שהם מיוחדים למין ממיני ע"ז שבאותו מקום⁵, אסור למוכרם לעובדי אותה ע"ז שבאותה מקום, אפילו שלא ביום אידם ואפילו בזמן הזה⁶, משום וְלִפְנֵי עֹר לֹא תִתֵּן מִכָּשָׁל, דאף בני נח מוזהרים על ע"ז.

אולם אם קונה הרבה ביחד שניכר הדבר שהוא קונה אותם לסחורה מותר, וכן אם אומר שצריך אותם לדברים אחרים והישראל יודע שכדבריו כן הוא, מותר למכור להם אפילו אינו קונה הרבה ביחד, שלא גזרו בזה משום מראית העין, שאין הכל יכולין לעמוד בה שצריכים לישא וליתן עמהם. וגם בקונה הרבה ביחד אין לאסור משום דילמא אזל זובן לאחריני לצורך ע"ז, דאלפני עור לא תתן מכשול מפקדינן, אלפני דלפני לא מפקדינן⁷.

¹ שו"ת הת"ס חו"מ סי' קפה

² מוכח מסוגיא בב"מ ע' ע"א גבי אמירה לעכו"ם לסרס בהמה דלר' חידקא אסור משום לפנ"ע אע"ג דהעובר גוי וכן מוכח שם דאם אינו עובר אפילו שאם הישראל היה עושה היה עובר מותר וכן הוא סוגיא ערוכה ע"ז יד א' וביו"ד סי' קנ"א סעי' א' ובנו"כ שם וצ"ע מסוגיא דחולין ל"ב גבי הנהו מייעי דאתו לציקלונא דמותר לשחוט ולתת להם דמא ותרבא ואע"ג שמקריבין אותו לע"ז וכמ"ש שם רש"י ד"ה מייעי וד"ה דמא ואמאי אין בו לפנ"ע ועיי"ש בר"ן ה' א' מדפי הריף ד"ה אמר רב יהודה דכתב להדיא דמותר לשחוט לכתחילה אע"ג דמחשבת הגוי לע"ז ואין בו לפנ"ע ואולי צ"ל דהתם כיוון שיכול לשחוט בעצמו או ע"י אדם אחר (ואפילו יהודי) חשיב חד עברא דנהרא ואין בו לפנ"ע ועוד אפשר כיוון דאינו אלא גרמא דלפנ"ע דהא בהמה של גוי והוא אינו אלא שוחט ומכשירו ע"י כך בכה"ג לא חשיב לפנ"ע אלא מסייע ואין איסור מסייע לגוי ועיי"ש בתפא"י שם פ"ב אות מ"ח ועיין שדי חמד מערכת ו כלל בו ס"ק כב שכתב שכן דעת רוב האחרונים שיש לפני עור במכשיל גוי

³ אמנם דעת שו"ת פנ"י ח"א יו"ד סי' ג' וח"ב אבהע"ז סי' מג שאינו אסור מדאורייתא אלא רק מדרבנן

⁴ שו"ע ונו"כ יו"ד קנ"א א

⁵ משמע באם הדבר מסופק אי לאליל שייך או לדבר אחר אולינן לקולא ט"ז שם א

⁶ ט"ז שם ב ש"ך ב

⁷ "לפי דברי התוס' ע"ז טו ע"ב ד"ה לעובד, משמע דאם הישראל מוכר לגוי אע"ג שהגוי יחזור וימכור לישראל הוי לפני דלפני ולא מוזהר על זה הישראל, כיון דהגוי אינו מוזהר על לפני עור ולא יעשה הגוי שום עבירה וא"כ הוי לפני דלפני, דמה לי אם הגוי מוכר לגוי אחר או לישראל בין כך ובין כך לא יעשה הגוי הזה שהישראל מוכר לו שום עבירה, ואינו עובר על לפני עור ועל לפני דלפני אינו מוזהר. רק מה שמבואר כמה פעמים בש"ס [גדה ס"א ע"ב ובחולין צ"ד ע"א] ובשו"ע [יו"ד סי' ש"א ס"ח] דלא ימכור לגוי שמא יחזור וימכור לישראל, היינו משום דמצוה להפריש ישראל מאיסור, והוא משום לא תאכילום והוא מדרבנן אבל לא משום לפני עור. וראיתי ברא"ש ע"ז פ"א סי' י"ד שהביא דדוקא בגוי שימכור לגוי לא חיישינן, אבל בגוי שימכור לישראל חיישינן אלפני דלפני. וצ"ע מנא ליה הא, דהא קאמר הגמ' אלפני דלפני לא קאמרינן, והט"ז יו"ד סי' קנ"א [סק"ג] הביא דברי הרא"ש ולדעתו הוא תמוה, וכן מדברי התוס' שם כ"א ע"א ד"ה אלפני, משמע נמי להיפוך מדברי הרא"ש, וצ"ע" (מנחת חינוך בקומץ המנחה מצוה רלב אות ב)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ב. עובד כוכבים שעשה משתה לבנו אינו אסור אלא אותו היום ואותו האיש בלבד אותו היום ואותו האיש מיהא אסור

כבר התבאר לעיל דף ה. שאין נקרא יום⁸ איד ליאסר שלשה ימים לפניו בארץ ישראל ובהו"ל יום הגם לבדו, אלא יום שהוא קבוע לכל המדינה העובדים אותה עבודה זרה ועושין אותו בכל שנה ושנה.

אך גוי⁹ שעושה חג לעצמו ומודה לכוכב שלו ומקלסו ביום שנולד בו, ויום תגלחת זקנו ובלוריתו, ויום שעלה בו מן הים, ויום שיצא בו מבית האסורין, ויום שעשה משתה לבנו וכיוצא באלו, שהוא לבדו או הוא וסיעתו הולכים ומודו ומקלסי לע"ז על הדברים הללו שאירעו לו, אינו אסור אלא אותו האיש בלבד ואותו יום באותו שנה בלבד¹⁰, ואין אחרים נאסרו עמו, ונאסר רק אותו היום בלבד אפילו בארץ ישראל.

אמר רב יצחק בר רב משרשיא בטוויג תנן ושאר כל הדברים סתמן מותר ופירושן אסור מאי סתמן ומאי פירושן אילימא סתמא דקאמר חיטי חוורתא פירושן דקאמר לעבודת כוכבים

דף יד:

ג. תרנגול לבן קטוע למי מהו למכור לו ... איערומי קא מערים ... תרנגול לבן למי ויהבו ליה שחור ושקל ויהבו ליה אדום ושקל מהו למכור לו ... איערומי קא מערים תיקו

⁸ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ט הלכה ה שו"ע ונו"כ יו"ד קמה ו

⁹ שו"ע ונו"כ שם ז

¹⁰ ביאור הגר"א שם מובא בדרכ"ת ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

אם הגוי¹¹ מחזר לקנות דברים המיוחדים העבודת כוכבים, ומערים לכלול דברים אחרים עמהם כדי שלא יבינו שקונה אותה לצורך עבודה זרה ולא ירצו למוכרם לו, אסור למוכרם לו¹².

אסור למכור להם ספרי דתם¹³, ואפילו הכ"ד ספרי התנ"ך הכתוב בלשונם. ואם אין ידוע מהו הספר יש מתירין, שתולים ברוב ספרים שהם ספרי משפטים ושאר חכמות.

ד. מקום שנהגו למכור בהמה דקה לעובדי כוכבים מוכרין מקום שנהגו שלא למכור אין מוכרין ובכל מקום אין מוכרין להם בהמה גסה עגלים וסייחים שלמין ושבוריין ר' יהודה מתיר בשבורה וכן בתירא מתיר בסוס

כבר התבאר במסכת פסחים דף נג. ולעיל דף ז. שמקום¹⁴ שנהגו שלא למכור בהמה דקה כגון עזים וכבשים לעובדי כוכבים, מפני שנחשדו על הרביעה¹⁵ אין מוכרין.

ובכל מקום אין מוכרים¹⁶ לנכרי בעל אדמות, ולא לישראל החשוד למכור להם, בהמה גסה כגון פרים ופרות סוסים וחמורים, שמא ישאילנה לעובד כוכבים או ישכירנה ויעשה בה מלאכה בשבת ועבר בלאו שהרי הבהמה של ישראל היא. וטעם נוסף שמא ימכרנה סמוך לשקיעת החמה בערב ששבת ויבקש הקונה הגוי לנסותה האין היא הולכת כשהיא טעונה וכשתשמע הבהמה קול הבעלים המוכר לה, תלך היא בגללו ונמצא מחמר

¹¹ שו"ע ונו"כ יו"ד קנא ב

¹² בעיא דרב אשי ולא איפשטא ולהומרא. באר הגולה שם ה.

¹³ ערך לחם שם

¹⁴ שו"ע ונו"כ קנא ד

¹⁵ מ"ז שם ד

¹⁶ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

בשבת. וי"א¹⁷ שמותר למכור להם סוס שאין הסוס עומד אלא לרכיבת אדם לא למשאוי והחי נושא את עצמו¹⁸.

וכתב בשו"ע עכשיו נהגו היתר בכל, ופי' הפוסקים לפי שבימיהם היו דרים הרבה יהודים ביחד והיו יכולין למכור זה לזה אבל האידנא שמעט יהודים דרים במקום אחד אם לא ימכרו לנכרים יהיה הפסד, ולפי טעם זה בימינו היה עלינו לאסור.

אך יש כתבו הטעם לפי שעתה אין אנו בקיאים בגידול הבהמות שיש לחשוש שתלך הבהמה בשמיעת קולינו, וגם אין אנו רגילין עכשיו לקנות בהמה, כדי להשכירה כי אם לצורך עצמו קונהו. או לקנות על מנת למכור. ובעל נפש ימעט בבהמה טמאה, ואם קונה בעלי חיים טהורים למכור לשחיטה אין מה לחשוש כלל.

¹⁷ רמב"ם הלכות שבת פרק כ הלכה ד, אע"ג דכתב הבית יוסף ביו"ד סימן קנ"א בשם ספר התרומה דהאידנא דרך הסוסים לחרוש בהם ולנהוג עגלות וא"כ אזדא ליה טעמיה דריב"ב מ"מ כיון דהם לא גזרו בזמנם אפשר להקל בזמן הזה המכירה. קובץ על יד שם ואפשר שמה שהשמיט בשלחן ערוך הא דבן בתירא מתיר בסוס, היינו משום דבלאו הכי האידנא נהגו להקל
¹⁸ עיין ביאור הלכה רמ"ג ד"ה בהמתו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

